

Inserati se po ceni sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo.

Nefrankirane pisma se ne sprejemajo.

Ljudski Glas.

Izhaja 1. in 16. vsacega mesca, in velja letos do konca decembra 2 gold., za 4 mesce 1 gold.

Vredništvo je v Florijan-skih ulicah št. 44.

Kaj hoče „Ljudski Glas“?

Ta list se ni rodil, da bi razpor delal, ampak da bi ljudstvu koristil; ne sovražstvo ali zavist, ampak ljubezen ga je rodila. To pa je ljubezen do našega naroda, kateri sicer čvrsto napreduje, vendar pa še potrebuje mnoge pomoči in spodbude, da se povzdigne do najvišje stopinje omike in blagostanja. Da bo pa srečen ves narod, da bo zdravo celo telo, treba je, da so zdravi vsi udje; zato bomo pravični naproti vsem stanovom, kajti po družbinskem redu so vsi potrebni. Če je pa kateri ud bolan, treba je najprej tistemu pomagati; toraj je opravičena naša težnja, koristiti v prvi vrsti obrtniškega in kmetiškega stanu, ker ta dva sta pomoči najbolj potrebna, pa žal! tudi v največih stiskah; obubožanje teh dveh stanov pomeni nesrečo za naš narod in za celo državo.

Viši stanovi imajo že svoje glasila, tudi kmetiški stan ima več izvrstnih časnikov v slovenskem jeziku; samo slovenski obrtniki do zdaj niso imeli svojega glasila, in to opravičuje izhajanje tega našega lista. Pa ne samo rokodelci, ampak vsi tisti, ki si v potu svojega obraza svoj kruh služijo, bodisi z drevesom ali s peresom, potrebujejo zagovornika svojih interesov, kar jim obeta postati naš list.

Ker pa nečemo biti enostranski in nečemo ščuvati stan zoper stan (dokler si kateri iz njih ne prilastuje krivičnih predpravic), ampak pospeševati vsestranski napredek in blagostanje celega naroda, zato hočemo pospeševati vsako stvar, ki bi vtegnila našemu ljudstvu koristiti, tako na pr. bomo podpirali kupčijo, ki je že mnogim narodom postala vir blagostanja; tako bomo podpirali šolo in slovensko knjigo, kjer si naj nabere naš rod duševnega orožja za življenja boj.

Zagovarjali bomo vse pravice našega naroda glede politične svobode in jezikovne ravnopravnosti. Ker smo pa prepričani, da je materijalno blagostanje prvi pogoj politične samosvesti in duševnega napredka v vedah in umetnostih, in ker imamo za politično brambo tako že več dobro vredovanih in večjih časnikov, zato se bo naš list v prvi vrsti oziral po sredstvih, kako povzdigniti blagostanje med našim ljudstvom, kako premagati revščino, ki nas tlači.

Da bi se pa revnim stanovom dalo pomagati s silnostnim prekucom sedajnega družbinskega reda in z različnimi teorijami novodobnih socijalistov, tega nikakor ne moremo uvideti. Saj ti možje sami niso edini v svojih nazorih, in med mnogimi dobrimi nasveti ponujajo tudi mnogo protinaravnih in neizvršljivih. Marsikaj se lepo bere, a v življenji se ne dá izvesti; nasprotno pa je krščanski družbinski red utrjen že skoz osemnajst stoletij; vera naša je prikladna za vse stanove, samo ko bi se v resnici izvrševala, posebno ona zapoved: «Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe»! Ko bi se ta zapoved držala, potem bi ne bilo ne socijalnega vprašanja, ne prepira med narodi.

Narava ne ljubi skokov, kar hočemo doseči, moramo dosežati polagoma in na postavni poti. Naj nam ljudstvo le zaupa, mi ga bomo vodili po pravih potih!

Sedajno vlado bomo podpirali, ker ona je pravična vsem narodom, ona je razširila volilno pravico, ona je obljubila in si prizadeva, urediti državno gospodarstvo, olajšati nižemu ljudstvu bremena in uničiti sleparstvo.

Slednjič hočemo v zabavo naših bralcev gojiti tudi lepoznavsko in vednostno berilo, da po svojih slabih močeh pospešimo napredek našega slovstva. — Postavili smo si za stalno načelo, ogibati se vseh osebnih napadov in na take odgovarjati le, kadar bomo provocirani.

To je naš program in ostane nespremenjen, dokler bo vredništvo lista v naših rokah. Vsak pravični človek bo priznal, da se tako podjetje ne sme zavirati, ampak na vso moč podpirati.

Za to pomoč prosimo; sicer pa izročamo osodo lista volji Božji!

P. n. naročnikom!

Vse gg. naročnike opozorujemo, da nihče nema pravice naročnine pobirati, če nema polnomočnega pooblastila od nas. Najbolje bo, če naročnino po poštni nakaznici pošljejo na vredništvo „Ljudskega Glasu“, Florijanske ulice št. 44.

Prvo številko smo poslali tudi nekterim znanim rodoljubom, ki se do zdaj še niso oglasili, ter jih uljudno vabimo k naročbi. Tiste, ki se ne mislijo naročiti, prosimo, naj nam blagovolijo list nazaj poslati, ker njim itak nič ne koristi, nam pa zna prav priti za nove naročnike. Zato družega ni treba, ko da se zapiše na adresu „retour“ in da se časnik dotični pošti nazaj izroči.

Kar se cene tiče, bomo drugo leto najbrž s ceno odjenjali, ali pa list povečali. V pogledu na velike začetne stroške in na negotovost števila naročnikov moramo za letos pri naznanjeni ceni ostati, namreč za 8 mescev do konca decembra 2 gold., za 4 mesce do konca avgusta 1 gold.

Slednjič še vse dobre ljudi prosimo, naj se ne pusté begati po naših sovražnikih, ampak naj list preberó in naj se iz njega prepričajo, da ima le dobre in poštene namene.

Vredništvo in opravništvo „Lj. Glasu.“

Domače zadeve.

Kranjska deputacija gré k cesarju.

Te dni pojdejo na Dunaj k cesarju gg. deželni glavar grof Thurn, baron Apfaltrern, dr. Poklukar in en ud kranjske hranilnice, ter bodo Nj. veličanstvo prosili, naj dovolijo, da sme Kranjska dežela obhajati šeststoletnico združenja s Habsburško ro-

dovino, in naj blagovolijo to svečanost sami počastiti s svojo navzočnostjo. Ta slovesnost se bo obhajala prihodnje leto 1883.

Mestni zbor ljubljanski.

Zadnje volitve v mestni zbor ljubljanski so za narodno stranko srečno izpadle. Slovenci imajo odsej večino v mestnem zboru, kar je tudi čisto prav in naravno, ker imajo ogromno večino tudi med prebivalstvom mesta. Kakor je pa tudi izid srečen, vendar se je v narodnih krogih mnogo godrnjalo o načinu, kako je narodni volilni odbor kandidate postavljajal. V prejšnjih letih so se sklicavali vsaj volilni shodi, letos se je ljudem kar komandiralo, koga jim je voliti. Izbrali so se za kandidate res sposobni in vsega spoštovanja vredni možje, pa toliko menj se jim je bilo bati volilnega shoda! Če bi že družega ne bilo, je volilni shod za to koristen, da volilci pri tej priliki naznanijo svoje želje in zahteve. Tudi so volilci vsaj toliko vredni, da se jim tisti, ki jih hoče zastopati, osobno predstavi. Tudi se je nekterim čudno zdelo, zakaj se gospod Ravnikar ni postavil za kandidata. Lani, ko je gospod Ravnikar imel toliko poguma, da je kandidiral brez uspeha proti lastnemu šefu, deželnemu glavarju, bil je narodni stranki dober, letos so pa nanj pozabili! Tako ni prav. Mi nečemo nobene zdražbe delati, pa volilci tudi niso samo „stimmvieh“, da bi se smelo tako samovoljno postopati. Upati toraj hočemo, da pridejo v prihodnje zopet volilni shodi v modo.

Župan Lašan odstopil.

V seji dné 25. aprila je odstopil dosedajni župan g. Lašan. Mi Slovenci za njim ne bomo žalovali. Čeravno se je kot župan še dosti taktno in nepristransko obnašal, vendar ni bil prijatelj našega jezika, ter pretesno zvezan z nam sovražno

nemškutarsko stranko. V seji, ko je odstopil, podelilo se mu je častno meščanstvo. Za novega župana je bojda izbran gosp. Peter Graselli, deželnega glavarja namestnik.

Želje meščanov.

Ako si hoče narodni mestni zastop ohraniti in utrditi zaupanje ljubljanskega meščanstva, mora se ozirati tudi na njegove želje.

Hišniki

so bili dozdej z magistratom malo zadovoljni, posebno zato ne, ker jim je zavoljo smeti in stranišč toliko sitnosti napravljajal. Mnogi so bili tudi zavolj takih reči kaznovani. Mnozega hišnika smo slišali usklikniti: „Saj še čez smeti v svoji hiši nisem gospodar! Borè on, ki ima hišo v Ljubljani!“ — Treba bo tedaj misliti na to, kako take ukaze in naredbe preurediti, da hišnikom ne bodo toliko nadležne!

Gostilničarji

za gotovo pričakujejo od mestnega zbora, da bo odstranil tisto prepoved, vsled ktere ne smejo več prešičev doma klati. Že v „Slovincu“ se je dosti jasno dokazalo, da mesarji od te naredbe nemajo nobenega imena vrednega dobička, krčmarji pa vendar precejšno škodo. Žal je pa tudi občinstvu za jeternimi in krvavimi klobasami, ki se zdaj nikjer več ne dobé, odkar je tista nepraktična prepoved prišla. Škodo ima pa tudi rotovž sam, ker bi se po stari navadi veliko več prešičev zaklalo, in če bi se od njih taksa pobirala, bi tudi mestna blagajnica več dobila.

Šole.

Do zdaj so ljubljanske ljudske šole, tako deške kakor deklishe, skor izključivo nemške. Le v prvih razredih je še slovenski poduk, kar se ga pri slovenskih, nemščine nevedčih otrocih izogniti ne morejo. Dokazano je pa že davno, da ljudska šola nema namena, učiti jezike; toraj naj se postavi še v Ljubljani na zdravo podlago. Ako se tudi na nemški jezik v višjih razredih nekoliko ozira vzame, temu gotovo ne bomo nasprotovali. Brezumno je le, ako je učni jezik nemški, posebno pri dekletih, ki nemščine toliko ne potrebujejo, ker niso ciganke, da bi se, šolo dovršivši, po svetu okrog vlačile, ampak ostanejo tukaj in se tudi tukaj pomožé.

Dobro bi bilo, ko bi se napravila v Ljubljani na mestne stroške čisto slovenska deklisška šola, v katero bi gotovo tudi z dežele premožnejši rodoljubi svoje hčere pošiljali.

„Sokol“ gré o binkoštih v Zagreb.

Naš vrli „Sokol“ je za binkoštno praznike povabljen od hrvaških narodnih družtev v Zagreb, in je že sklenil, ustreči temu vabilu. O binkoštih se bomo toraj radovali med hrvaškimi brati, kjer smo si prijaznega sprejema svesti. Da bi le vreme ne nagajalo!

Koroški časnik „Mir“.

Noben slovenski list ni našega „Glasu“ tako prijazno pozdravil, ko koroški časnik „Mir“, ki ga vreduje stari vrli rodoljub g. Einspieler. Mi se za ta pozdrav pristrčno zahvaljujemo, ker nam tako dobro dene, videti enkrat enega literata brez krušne zavisti (brotneid)! Tudi mi se v kupčijskih zadevah držimo načela „leben und leben lassen“, ter priporočamo vrli časnik „Mir“ vsem rodoljubom po Slovenskem, prvič, ker je lepo in pošteno pisan, drugič pa, ker je jako po ceni (1 gl. za celo leto); za katero ceno mi našega lista se ve da ne moremo dati, ker nemamo od nikoder nobene podpore, pač pa se nam od vseh strani polena pod noge mečejo, kar nas pa čisto nič ne plaši! Toraj živio „Mir“!

„Archiv für Heimatkunde.“

Naš učeni someščan sladčičar g. Fr. Šumi je izdal zdaj že peto polo svojih zgodovinskih listin, ki osvetljujejo starodavne čase v zgodovini naše dežele. Tako nabira g. Šumi z velikim trudom gradivo za naše prihodnje zgodovinopisce, ter je njegovo podjetje vse podpore vredno. Še dežela bi ga morala pri tem podpirati. Rokodelski stan pa sme ponosen biti na g. Šumija, ker lahko reče: „Ne zaničujte rokodelca; g. Šumi ni profesor, pa vendar take reči na dan spravlja, na ktere bi bil ponosen vsak profesor!“

Tržno poročilo.

Mraz in slana v pričetku aprila sta po mnogih krajih dosti škode napravila. Sadje je trpelo po vseh deželah, razun tistih, kjer bolj pozno cvete, toraj še ni bilo osmojeno od slane. Po Slovenskem je največ orehe poškodovale. Sadje in vinska trta sta škodo trpela na Ogerskem, posebno pa na Srbskem, kjer nobenega sadja ne pričakujejo in tudi le malo vina. Vsled te nezgode je vinska cena nekoliko poskočila. Tudi ječmen je na Ogerskem precej škode trpel in se tam podražil.

V Rusiji so zimske žita dobre. V Ameriki je pa cena pšenice poskočila, ker se ne nadejajo nič posebne letine. To bo gotovo uplivalo tudi pri nas na ceno pšenice, namreč jo podražilo, ker se ni nadejati tolike uvožene pšenice iz Amerike, ko prejšnje leta.

Slivovic (50 — 55 % močan) je po 30 do 60 gld. hektoliter, špirit najboljši (90 %) po 34 do 35, navadni (75 %) po 31 gld. hektoliter.

Kava bi se vtegnila podražiti, ne samo ker je tako visoka colnina nanjo naložena, ampak nekoliko tudi za to, ker je velika povodenj v Braziliji vse kofetove nasade poškovala.

Če so vse te poročila večidel žalostne, moramo za Slovence tudi nekaj veselega povedati, namreč to, da je vse upanje, da se bo tržaška kupčija povzdignila, in to je dobro tudi za Slovence, ki so vendar s Trstom vedno v ozki dotiki. Ne samo, da se bo zidala druga železnica v Trst, največ upajo Tržačani pridobiti še po znižanih colninah, ktere bodo tržaško kupčijo povzdignile. To je pa tako: Prekmorski pridelki, kakor kava, petrolej, sladkor i. t. d., prihajali so v našo državo do zdaj večinoma čez London ali Hamburg in po Labi ali po severonemških železnicah v Prago in na Dunaj. Nekaj je pot iz Amerike v Hamburg krajši, nekaj so pa menda Hamburgžani bolj pripravi in prebrisani kupčevalci; saj so Tržačanom še velik del kupčije z južnim sadjem vzeli. Zdaj so pa Tržačani in Rečani od vlade izprosili, da bo tisti, ki bo prekmorsko blago v Trst ali Reko pripeljal, manj colnine plačal, kakor tisti, ki bo tako blago pripeljal čez Prusijo iz Hamburga.

Potem bodo trgovci blago za Avstrijo rajši čez Trst, nego čez Hamburg vozili; to bo pa dobro za Trst in Reko, pa tudi za avstrijske železnice, ki bodo več zaslužile in pruskim železnicam mnogo dobička vzele. Nekaj tega zaslužka bo tudi za slovenske delavce odpadlo. Praški trgovci pa, ki so do zdaj imeli veliko kupčijo s kofetom, niso nič zadovoljni s tem, da bi se Trstu take predpravice dale, ker potem zgubé velik del svoje kupčije. Šli so že na Dunaj in se pritoževali pri kupčijem ministerstvu. To jim pa ne bo nič koristilo, ker se Madjari močno potegujejo za Reko, in kar se bo Reki dovolilo, se Trstu vendar odreči ne bo smelo.

Vprašanje je pa, če se ne bo Bizmark za Hamburg potegnil, in pred Bizmarkom se državniki le preradi vklanajo. — Tudi pruski mlinarji kličejo Bizmarka na pomoč. Avstrija je namreč upeljala carino (colnino) na moko, ki pride iz tujega. Ob pruski meji je pa dosti mlinarjev, ki so dozdej moko v Avstrijo vozili, zdaj bodo morali pa colnino plačati in so silno hudi, ter mislijo, da je Bizmarku treba le migniti z obrvi, pa bo ta colnina odpravljena.

V Ljubljani smo imeli zadnji teden sledeče tržne cene: pšenica (hektoliter) gld. 9·26, rež 6, ječmen 5·20, oves 3·74, ajda 4·87, proso 5·20, koruza 6, fižol 10, grah in leča 9, krompir 100 kil

2·60, maslo 1·07, mast 84, špeh frišen 74, prekajen 78, puter 82, meso goveje 56, telečje 52, svinjsko 62, seno 2·50, slama 1·78.

Politični pregled.

Naš državni zbor je sklenil jako potrebno postavbo, vsled katere bodo tisti dolžniki kaznovani, ki pred eksekutivno dražbo svoje imetje pokončajo, da bi svoje upnike opeharili.

Takozvana *ustavoverna* stranka se vedno bolj drobi, ker pametni Nemci sami bolj in bolj spoznavajo, da se z golim zanikanjem nič ne opravi, in da je sprava med avstrijskimi narodi potrebna, ako hočemo skupno delati za blagor cele države.

Nova *obrtniška postava* še ni sklenjena. Kedar bo, jo bomo vsaj v bitstvenih obrisih priobčili.

V *Hercegovini* je sicer glavni upor zadušen, vendar posamezni ustaši še vedno nadlegujejo naše straže. Zdaj so delegacije dovolile zopet 23 milijonov za potlačenje ustanka. Tako nas Hercegovina že več stane, nego je vredna.

Skupni finančni minister *Szlávy* je odstopil.

V južni *Rusiji* imajo *judje* slabe čase. Še vedno jih preganja in napada ljudstvo, ruska vlada pa se za jude neče potegniti, ker le predobro vé, v koliki meri so judje to sovražstvo sami zaslužili. Ni treba, da bi se kdo sovražil zavolj vere, pa to se tudi ne zgodi, ampak jude sovražijo le zavolj tega, ker so krvopivke, ker neizobraženo ljudstvo v Rusiji omamljajo z žganjem in ga s tem zapečujejo, da se pri njih (judih) zadolži in ves prislužek v njihove butike zposi, pri tem pa v vedno večo revščino in nenravnost zabrede.

Izvirni dopisi.

Opomba vredništva. Vsem tistim gospodom, ki hočejo biti tako prijazni, da nam dopisujejo, naj služi v vodilo, da nam ne vstrežejo s poročili o malovažnih veseliceh ali osebnih stvareh, ampak naj se ozirajo vedno na občni blagor, naj razpravljajo v prvi vrsti le take stvari, ki so v dotiki z blagostanjem ljudstva. Kot izgled smo izbrali naslednje dopise:

Iz Ljubljane, koncem aprila. Po srečno dokončanih volitvah za naš mestni zastop usojamo se, našim mestnim odbornikom toplo priporočati z vso marljivostjo za ustanovo nove „mestne hranilnice“ skrbeti. Ker bi ta zavod gotovo vsem srenjčanom neizmerno koristil, in pri dobrem i vestnem poslovanji premoženje mestne srenje vsakako velikansko podpora pričakovati smelo, zakličemo za-

upno: Na delo, mestni odbor slovenski, bodimo ne-
utrudljivi, priborimo si finančno neodvisnost na
korist našega naroda! R.

Iz Dolenjskega, 24. aprila. Vaš list jel bo iz-
hajati ravno o času, ko na Dunaji zboruje tako-
zvana „ersparungskommission“. Prav je pač, da se
državno gospodarstvo uredi in vsaka potrata od-
pravi. Pa v pogledu na tisto komisijo vrnila se mi
je misel, da se bo morda, kakor vselej, tudi zdaj
začelo hraniti in štediti pri malih uradnikih, čijih
stanje ni nič bolje od onega delavcev in rokodel-
cev. Mali uradnik se tako že komaj preživi, njega naj
le pri miru pusté in naj štedijo tam, kjer gredó
stroški v tisoče in milijone, kje, to bodo tisti go-
spodje od komisije že sami vedeli. Sicer pa imamo
vse zaupanje do sedajne vlade in ne verujemo, da
bi ona hotela komu kako krivico storiti.

Od Podravja, koncem aprila. Obrtnija na slo-
venskem Štajarskem res ne cvete posebno, kajti po
vradnih izkazih se peča žnjo le okolo 2 do 3 od-
stotkov prebivalstva. Temu je morda največ povod
to, da je slovenski Štajar za poljedelstvo in vino-
rejo kakor nalašč, in kjer zavzema prostor eno, po-
jema drugo. Pa „obrtinja ima zlato dno“, je že na-
vaden prigovor in blagostanje posameznih, kakor
sploh vse dežele, bi rastlo, ako bi tudi ta pognala
tú svoje káli in cvetela. Pa poglejmo malo k
našim obrtnikom. Narodno zavednih, kar jih je
v mestih in trgih, bomo le malo našli, kajti v čišlih
se ima pri mestjanih bolje on, ki nemški majati
zna, pa k blagostanji ne vé, če njim je to od-
narojenje pripomoglo. Kar je večih obrtnijskih pod-
vzetij pri nas, so jim lastniki in vodje na stroške
slovenskih žuljev obogateli tujci, kajti kakor v
drugem, zaostali smo Slovenci tudi v tem, da se
stanovi, čijih poklic je enoisti, niso drug za drugo
brigali, marveč tavalj le posamezno dalje s časom
in da je podvzetni duh v času tlačanstva skoro po
vsem izumrl. Pa v „slogi je moč“, in kadar jo bodo
naši obrtniki spoznali, v svesti smo si, da postanejo
še, zlasti sedaj, ko bodo tudi pri volitvah tú a tam
odločevali, marsikje merodajni faktor, s katerimi bo
treba računati. In potem, ko se bodo čutili naši
obrtniki bolj ponosne državljane, bodo, národno
mислеči, tudi obrtnijo z večim trudoljubjem opravljali
in pospeševali: svojemu stanu in imenu v ponos, do-
movini pa v čast in slavo. Naj bi se toraj prav vsi
čutili tudi zares istinito národne!

Z Štajerskih kmetov, 24. aprila. „Naš kmečki
stan propada“, to je sedaj v Avstriji splošno po-
znana resnica, ki je celo že v merodajnih krogih
pripoznana. In tega država ne more biti vesela,
kajti z njega propadom bi tudi strohnelo dosti pod-

lage njeni jakosti, toraj se že res obeta, da se bo
skusilo temu v okom priti, ter vsaj še obstoječe
rešiti. A to ne veljá samo o plodnej Galiciji, kjer
so kmetje že od nekdanj le najemniki bogatih žlah-
tičev, tudi ne v „gladnej“ Istriji, marveč i za mnoge
druge dežele in posebno še za našo Štajersko.

Pa kaj je ta propad zakrivilo? O tem čujemo
tú in tam različne vzroke in k temu še mnogotere
celó pozoravredne nasvete. Namenil sem se toraj,
tudi sam nekatere navesti, in sicer po odméri pro-
stora na kratko; ker si je pa „Ljudski Glas“ zadal
nalogo: biti zanesljiv glasnik kmečkega in obrtnij-
škega občinstva, takó upam, da najdejo te vrstice
v njega predalih poljubno sprejetje. Začnem pa naj-
poprej o vzrokih pri korenini, pri ljudstvu samem.

Ko sem se vozil lansko leto v družbi dveh
priletnih kmetov skozi „Hudo luknjo“ proti Velenji,
se je zapletla nam govorica vsled tačas razglašene
nove cenitve tudi na položaj kmečkega prebival-
stva, pri čemur sem omenil, da se kmetom očita,
češ, da so lahkoživni zapravljivci in pijanci, kar pa
vendar, če se vzame na veliko, ni res. Starejši
tovariš se na to malo zamisli, pa reče: „da so
kmetje lumpi, to je neresnično, pa lumpi so veči-
del sedanji kmečki sinovi“. (Prikimujeva.) „Davke,
naj so tudi z vsakim letom večji, bi se že zmago-
valo, ako bi posestnikom še občutljivejših ne na-
kladala razvajena mladina, za katero je treba
po krčmah in štacunah plačevati, in če ti dobé
gospodarstvo v roke, se tam, kjer se oče ni za-
mogel „zdelati“ (na boben priti), zdelal v kratkem
njegov sin“.

V pojasnilo našega programa.

Mnogo truda in boja je stalo, ustanoviti ta
listič. Najbitkeje pa nam je bilo to, da se nam je
od mnogih strani s toliko nezaupnostjo in celó s
sumničanjem nasproti stopilo; še taki, za kojih
koristi smo se potegovati namenili, bili so nam sim-
ter tje protivni. Po vsej sili hoteli so nekteri v
našem listu videti socijalno-demokratičen organ.
Zdaj se bodo menda prepričali, da so nam po krivem
ovire delali. Zopet drugi so hoteli vedeti, da naš list
ne bo popolnoma národen, ker se tiska v Bambergovi
tiskarni. To so čudni ljudje! Ali g. Bamberg še nikoli
ni nobene slovenske knjige tiskal? Ali se nismo mar
prej v národnih tiskarnah oglašili? Če so nam te
iz nam neznanih uzrokov tisk odrekle, ali smo hoteli
v Zagrebu ali v Pragi národnega tiskarja iskati?

Prašalo se bo: „Če list ne bo socijalističen, na
kak način hočete delati za tretji in četrti stan?“
Na to odgovorimo, da bo težko kateri med nami
toliko moder in skušen, da bi vedel za vse zdravila,

s katerimi bi se ozdravile vse rane našega družbinskega življenja. Tudi mi si tega ne domišljujemo. Pa dosti je za pričetek, da se je našel list, ki hoče naše stanje resno razgovarjati; mi si pri tem ne prisvajamo kdo vé kako mogočne besede, veseli bomo vsacega dobrega sveta, ki nam doide od prijatelja, namreč tacega sveta, ki bo koristil našemu národu.

Če se ozremo po naši domovini, ali ne vidimo povsod revščino in pomanjkanje? Toži kmet, toži obrtnik, tožijo pisarji in mali uradniki, tožijo slabo plačani kaplani, tožijo učitelji; ali niso vse te tožbe večinoma opravičene? Če pogledamo druge bogate dežele, kakor doleno in gorenjo Avstrijo, Češko in Moravsko, Francijo, Anglijo, Belgijo, severno Ameriko itd., stori se nam milo, videti pri nas toliko bède in gospodarske slabosti. Naša revščina je tudi kriva, da si ne moremo priboriti prave politične in socialne veljave. Vse to nas je nagnilo, da smo sklenili, prvo pozornost obrniti na materialno blagostanje našega národa. Popolnoma odobravamo, da se naši poslanci in slovenski časniki potegujejo za ravnopravnost slovenskega jezika, vendar se nam zdi, da bo ta ravnopravnost našemu ljudstvu malo koristila, ako se pa ob enem materialno popolnoma ugonobi in potlači. Če se kmetu proda posestvo ali pa obrtniku hiša, potem mu je pač vse eno, ali se mu to naznani v slovenskem ali nemškem jeziku. Blagostanje národa je toraj ne samo važna, ampak najvažnejša naša zadeva; in če smo se mi namenili v tem oziru našo stvar na bolje obračati ali vsaj poskušati, da jo na bolje obrnemo, zakaj se našemu podjetju tolike ovire stavlja, zakaj nam nekteri narodnjaki nasprotujejo?

So nekteri, ki pravijo: „Národ smo mi!“ in vsacega proglašajo kod nasprotnika národa, kdor se predrzne imeti svoje lastne misli. Z isto pravico pa tudi mi lahko rečemo: „Národ smo mi, in kdor nasprotuje našemu koristnemu podjetju, ta ni prijatelj našega ljudstva.“ Toda mi se ne želimo prepirati, zahtevamo pa spoštovanje za naše poštene, rodoljubne namene, in kdor bi nas iz gole nevošljivosti ali prevzetnosti napadal, grdil ali sumničil, znali mu bomo odgovoriti.

Obrtniškim in delavskim krogom, ki od nas v prvi vrsti pomoči pričakujejo, pokladamo na srce, naj bodo potrpežljivi in zmerni v svojih zahtevah, ker se nobena reč čez koleno prelomiti ne dá. Mi imamo gotovo dobro in pošteno voljo, pomagati vsim revnim in betežnim stanovom, toda naše moči so jako pičle, ovire pa velikanske. Prigovor pa pravi: „da se počasi daleč pride“.

Mi imamo zdaj na Dunaji pošteno vlado, katera ima dobro voljo, poslušati vse opravičene pritožbe,

in katera tudi nižjih stanov ne zaničuje. To je pokazala, ko je olajšala stanje idrijskim rudokopom, ko se je potegnila za premogokope na Moravskem, ko je znižala zemljišni davek in ko je razširila volilno pravico.

Nova obrtniška postava se v državnem zboru pretesuje, in upati je, da bo obrtnikom po tej postavi nekoliko pomagano. Od sedanje vlade pričakujemo, da se bo na naše želje in zahteve ozirala; zato nam nitreba obupati, ampak pojdimo pogumno naprej!

Naše prijatelje in ves slovenski národ pa prosimo za obilno podporo, kajti več ko podpore najdemo, več koristnega bomo lahko storili.

Drobtinice.

— (Za škofa v Trstu) je imenovan dosedajni škof poreški, msgr. Glavina. On je rojen Slovenec.

— (Gosp. kaplan Kregar) nas zopet zapusti, ker je prestavljen v Radoljico; št. Jakobskim farmanom je žal za njim, ker nismo slišali kmalo tako izvrstnega govornika, kakor je g. Kregar.

— (Bleiweisove slike.) V današnjem listu prinašamo inserat od gosp. Kolmana. Gosp. Kajzelj pa nas prosi naznaniti, da bodo njegove slike kmalo došle, kar jih še ni prišlo, in da naj bodo toraj tisti brez skrbi, ki so se pri njemu naročili.

— (Sreča v loteriji.) Nedavno je prišla ženica v loterijo z veselim obrazom in uskliknila: „Terno sem zadela, prosim, da me izplačate.“ Kolektant pregleda številke in najde res terno zadeto, ki je iznašala velikansko svoto 4 gld. 26 kr. Žena je bila namreč stavila 5 kr. na osem števil. Ženici se je vendar premalo zdelo, da bi dobila za terno samo 4 gld. in začela je tožiti: „Kaj bodo moje tovaršice rekle, če tako malo prinesem; gotovo bodo mislile, da sem jih goljufala!“ V daljšem razgovoru se je zvedelo, da je stopilo pet žensk vkup, ter so dale vsaka en sold, tedaj pet soldov na osem števil. Za zadeto terno je potem vsaka dobila nekaj čez 80 kr.

— (Čevljar in pek.) Čevljarski učenec je srečal pekovskega učenca in ga vprašal: „Kam greš ti, zaspanec?“ Pekovski učenec: „Ti boš malo govoril, jaz nesem 52 gld. davka na rotovž za mojstra, ki ima pet pomočnikov.“ Čevljarski učenec: „Ta je pa možka. Moj mojster ima pa 52 pomočnikov — na Gradu, pa še pet goldinarjev davka ne more plačati.“

— (Prerov med Anglijo in Francijo.) Razgovarja se misel, da bi se pod morjem med Anglijo in Francozko naredil prerov za železnico. Angleži pa se še obotavljajo, ker se bojé, da bi vtegnila po tej železnici iznenaditi jih kaka sovražna vojska, ktere se jim do zdaj ni bilo treba bati.

Zabavni del.

Slovenci in Nemci.

Narodopisna črtica.

Stari zgodovinarji enoglasno potrjujejo, da so se stari Germani, pradedi sedajnih Nemcev, najrajši pečali z lovom na zverino; o Slovanih ali Slovenih pa pišejo, da so že od nekdaj ljubili poljedelstvo. To upliva še danes na značaj in krajno razprostranost obeh narodov. Nemci so še danes isti ljubitelji lova, kakor nekdaj; Slovani pa so s svojim srcem na grudo privezani in na sad, ki ga z umnostjo zemlji izvabijo. Ta razložek se jasno pokaže nad slovenskim ali nemškim kmetom. Če se slovenski kmetje snidejo, je njih stalni pogovor o vremenu, o žitu, o sadji, in kako sploh letina kaže; tudi nemški kmet se s poljedelstvom preživi, pa on se rajši pogovarja o zverini, o lovu in o psih. Nemški kmetje na Tirolskem so vsi tudi lovci, in to je njih najljubša zabava. Ker je pes pomočnik pri lovu, zato med Nemci nobena žival ni tako obrajtana in nobeni se tako dobro ne godi, ko psu. Če le trije pravi Nemci vkup pridejo, potem se lahko stavi deset goldinarjev na enega, da bodo v svojem pogovoru tudi na pse prišli. Med slovenskimi kmeti pa so lovci redki. Vsled tega različnega življenja je Nемец bolj trd in osoren, ter mu je trdi hrast sveto drevo, Slovanu pa mehka in lepodišeča lipa, ker je sam bolj mehkega pa blagomislečega značaja.

Ni slučajno, ampak iz različnosti življenja se razjasnuje, da stanujejo Slovani večinoma po planjavah in rodovitnih dolinah, Nemci pa bolj v hribih. Na Češkem in Moravskem, na Koroškem in v Šleziji vidimo Slované v nižavi, v rodovitni dolini, Nemce pa v hribih; prvi so iskali rodovitne zemlje za poljedelstvo, drugi gojzdov in hribov, kjer ni manjkalo zverine, ker tje jih je srce vleklo, Slovani pa so jim take nerodovitne kraje radi prepustili. Tudi na Slovenskem so bili veliki gojzdi, pa naši kmetje niso marali zanje, rajši so videli pašnike za živino. Tako so na Gorenjskem dovolili nemškimi gospodom, posekati gojzde, da bi več pašnikov imeli, ta pravica je zastarela, nemški gospodje so zdaj gojzde proglasili za svojo last in od tod pride večna pravda med gorenjskimi kmeti in med „industriegesellschaft“. Tako vidimo Slované naseljene po ruski planjavi, po ravnem obrežji Visle, po ravninah ob Dunavu, Savi in Dravi. Tudi planjava v sedajni Prusiji je bila nekdaj slovanska. Pravi Nemci pa so bolj naseljeni v goratih krajih. Ska-

loviti dom Črnogorcev in Hercegovincev te trditve ne ovrže, ker Slovani bi se v teh krajih gotovo ne bili udomačili, da jim niso bili varno zavetje pred turškimi napadi, kjer so se po sili privadili bojevitega življenja.

F. H.

Družbinska.

Nas pisce rojak razumen uči,
Naj solnce po naših spisih sije;
Pa solnce se vedno na smeh drži,
V človeškem srcu pa žalost rije.

Od kodi jemal bi vesel obraz,
Ko sto skrbi kobaca po glavi.
Ko bode in reve je sit naš čas,
Ko laž resnico brez kazni davi!

Le malo najdeš iskrenih mož,
Ki ljubijo, kar je dobro in blago,
Ki gledajo v srce in ne na groš,
Na službo in na obleko drago.

Zavist je povsodi in napuh,
Beseda priprosta že vsem preseda;
Ostudna postala je borba zu kruh,
Al' smeh, al' sovražstvo gojé za soseda.

Ta bolj je učen in ta bolj bogat,
Ta druge v obleki nadkriluje;
Vsak hoče več ko drugi veljat',
In išče uzrokov, da jih zaničuje.

Napeta, naštuljena družba povsod;
Razžaljen je vsak, če kličeš ga „brata“,
Vsak hoče biti „gnadjiv gospod“,
Pa ima za „gnade“ zaklenjene vrata.

Ljubezni in ponižnosti ni,
Zato ni najti družbe prijetne,
Veselje staro se nam drobi,
Puščobe nastopajo etiketne.

Če to opazuješ, kakó boš vesel?
Kakó bi po spisih solnce sijalo?
Kakó za peró bi z veseljem prijel
In pisal takó, da vsem bi dopalo?

Med hribe je zbežal star običaj,
Ohole prevzetnosti tam ne poznajo,
In kadar pri vincu se zbere jih kaj,
Kot bratje se vrlo dobro imajo.

Prepevajo pesmi, pojéjo takó,
Da vsi smo Slovenci trpini,
Pa radi v pošteno veselje gremó
In naši nazdravljamo domovini.

Oj srečni so priprosti ljudjé,
Ki smejo odkrito še govoriti,
Ki se po domače veselé
In revščine ni jim treba skriti!

F. H.

Važno za vse, ki potrebujejo šivalne stroje.

Poleg mnogih drugih tvarin in izdelkov je naložena po novi colni postavi tudi na šivalne stroje visoka carina, namreč povišana od 2 gld 70 kr. na 20 gld v zlatu. Kdor hoče toraj imeti pet let garantirano originalno šivalno mašino, ki jih za Kranjsko samo jaz prodajam, po dosedajni nizki tovarniški ceni, naj se zanjo hitro oglasi, dokler novi colni tarif še ni v veljavi. Ponarejeni stroji, kakor znano, niso za rabo, ker jih je treba vedno popravljati; pri tem pa se ravno tako drago prodajajo, kakor moji pravi ameriški stroji. Tudi imam veliko zalogo svile, svitka (cvirna), pavole, volne, olja za stroje, šivank in iglic in k strojem potrebnih reči. — Ob enem omenjam, da se pri meni dobe prave železne Wertheimove blagajnice, ki so varne pred ognjem in pred tatovi.

S spoštovanjem

Franc Detter,

Mestni trg št. 168.

Adolf Eberl

v Ljubljani na Marijinem trgu, poleg frančiškanskega mosta, ima
zalogo za oljnate barve, za lak
in sploh vse potrebne stvari za malanje sob, lesenega orodja i. t. d.

Bake,

velike in lepe (čez 7 palcev dolge, ker se manjši ne smejo kupovati), dobro plačam.

Jože Levec,

trgovec na sv. Petra cesti, pri mesarskem mostu.

Obče priznan kot jako izvrstno izdelan

portret

dr. J. Bleiweisa vit. Trsteniškega

je ravnokar izšel. V originalu naslikala in v oljnato barvenem tisku izvrstno izvršila sta ga c. kr. dvorna tiskarna in artistični zavod g. Reiffensteina na Dunaji. Velja pa

Podoba v oljnato barvenem tisku 63% široka, 79% visoka, nerazpeta, gld. 3.—

Podoba na platnu razpeta, v 10% širokem baroque-okviru, gld. 6-50.

Podoba na platnu razpeta, v 13% širokem baroque-okviru, gld. 8.—; dalje v velikosti 55—68%.

Podoba v oljnato barvenem tisku z 10% širokim baroque-okvirom gld. 5-80.

Čistega dohodka teh podob je namenjena polovica za „Narodni dom“ in za zidanje cerkve srca Jezusovega.

Z odličnim spoštovanjem

F. Kolmann,

zaloga stekla in porcelana v Ljubljani.

F. Caserman in dr.,

krojaška delavnica,

gledišne ulice št. 6 v Ljubljani,

se zahvaljuje za dosedaj izkazano zaupanje in se priporoča p. n. občinstvu za pomladne in letne obleke. V zalogi imamo mnogo izbranega, lepega blaga za obleke. Vsa naročila se izvršujejo elegantno, hitro in po ceni. Če naročniki sami blago seboj prinesejo ali pošljejo, nam je tudi prav.

A. Pernè,

čevljar v židovskih ulicah v Ljubljani,

se zahvaljuje dosedajnim p. n. naročnikom za izkazano zaupanje ter se priporoča tudi v prihodnje. Naročnikom z dežele se točno postreže. V moji zalogi ni družega, ko izvrstno frišno usnje; cena po možnosti nizka.

Franc Železnikar,

krojač,

v Ljubljani, Šelenburgove ulice,

se zahvaljuje p. n. naročnikom za do zdaj mu izkazano obilo zaupanje ter se priporoča tudi še v prihodnje za izdelovanje oblek po najnovjših pariških žurnalih. Za p. n. naročnike ima tudi razno blago po najnovjših vzorkih na razpolaganje.

Gostilnico

„pri skalnati kleti“

(Felsenkeller)

na mestnem trgu v Ljubljani sem na novo odprl. Postrežem z vedno frišnim pivom in z izvrstnimi dolenskimimi, metliškimimi in istrijskimimi vini. Pivo je vedno mrzlo in to brez ledu, ker je klet v skalo izdolbena. Zjutraj se dobi vsak dan frišen golaž, sicer pa imam vedno mrzla jedila na razpolaganje.

Srečko Strlè, oštir.

Vrtne stole

v novi obliki, najbolj pripravne za gostilnice kakor tudi vsake vrste rorastih in slamatih stolov izdeluje po najnižji ceni in priporoča

Tone Lipuš,

stolar v Ljubljani, strelišne ulice 3.

Opletovanje starih stolov in vse reparature prevzame in oskrbuje promptno. Vnajnim naročilom potrjuje se najhitreje zadostovati.